

**Програма для кривдників
на території Вишневої міської територіальної громади
на 2025 -2030 роки**

I. Паспорт програми

Програми для кривдників на території Вишневої міської територіальної громади на 2025 -2030 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	Служба у справа дітей та сім'ї Вишневої міської ради
2	Нормативно-правова база Програми	Закони України: - «Про запобігання та протидію домашньому насильству», - «Про попередження насильства в сім'ї», Постанова Кабінету Міністрів № 658 від 22.08.2018 р. «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» Наказ Міністерства соціальної політики України № 1434 від 01.10.2018 р., із змінами, «про затвердження Типової програми для кривдників»
3	Розробник Програми	Служба у справа дітей та сім'ї Вишневої міської ради
4	Виконавці та учасники Програми	Комунальна установа «Вишнівський центр реабілітації та допомоги учасникам бойових дій» Служба у справа дітей та сім'ї Вишневої міської ради Центр надання соціальних послуг Вишневої міської ради Управління соціального захисту населення Вишневої міської ради
5	Терміни реалізації Програми	2025 -2030 роки
6	Фінансове забезпечення Програми	Не потребує додаткового фінансування

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

Домашнє насильство та насильство за ознакою статі є одним із проявів порушення прав людини, основною перешкодою до гендерної рівності та однією з найбільш гострих соціальних проблем. У суспільстві спостерігається поширення проявів жорстокості та насильства, що негативно позначається на процесі виховання підростаючого покоління. Діти страждають не тільки від насильства по відношенню саме до них, а й спостерігаючи насильство по відношенню до членів своєї родини. Насильство щодо жінок та дівчат негативно впливає на їхнє репродуктивне здоров'я, внаслідок чого знижується рівень народжуваності та збільшується кількість новонароджених дітей з вадами здоров'я. Постраждалі від домашнього насильства жінки, не можуть належним чином виконувати свої батьківські обов'язки, внаслідок чого зростає рівень соціального сирітства.

Насильство в сім'ї це одне з найпоширеніших порушень прав людини у світі. Проблема домашнього насильства розглядається не як приватна проблема, а як проблема суспільна та комплексна, що потребує особливої уваги з боку держави та її інституцій.

Війна не скасовує потребу протидіяти домашньому насильству. Одним із злочинів, який залишається невидимим зараз, є гендерно-обумовлене насильство, а саме домашнє насильство, яке має тенденцію до загострення в умовах збройного конфлікту. Така ситуація спонукає до здійснення дієвих заходів, спрямованих на запобігання проявів домашнього насильства та надання допомоги постраждалим особам. Необхідною є подальша мобілізація та координація зусиль усіх суб'єктів взаємодії, які здійснюють заходи у сфері домашнього насильства; підвищення ефективності виявлення осіб, які вчиняють такий злочин, а також забезпечення захисту прав осіб, які постраждали від домашнього насильства та надання їм відповідних послуг.

Сьогодні Україна є однією з небагатьох держав світу, в якій на законодавчому рівні визначено необхідність забезпечення проходження особами, що здійснюють насильство в сім'ї, корекційних програм оскільки допомагає кривдникам осмислити власну насильницьку поведінку, усвідомити її витоки та прояви. Довготривала корекція поведінки особи, яка вчинила насильство, призводить до зміни свідомості і допомагає їй налагодити гармонійне співжиття з дружиною, стосунки з дітьми, батьками, іншими членами родини.

Програма передбачає комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», інших нормативно-правових актах.

III. Мета програми

Удосконалення роботи щодо попередження домашнього насильства, корекція агресивної поведінки кривдників, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки.

IV. Завдання Програми

Завданнями Програми є:

- сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;
- сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;
- сприяння оволодінню кривдником знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;
- формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;
- сприяння розвитку у кривдника емоційного інтелекту та самосвідомості;
- розвиток навичок кривдника до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;
- розвиток здатності кривдника виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

V. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми.

У сфері запобігання домашньому насильству розв'язання проблеми передбачає:

забезпечення ефективної міжвідомчої взаємодії усіх суб'єктів, які реалізують заходи щодо запобігання та протидії домашньому насильству;

підвищення рівня обізнаності населення про проблему домашнього насильства шляхом проведення широкомасштабної інформаційно-просвітницької та роз'яснювальної роботи із залученням громадського сектору;

попередження домашнього насильства;

створення дієвої системи надання допомоги потерпілим від домашнього насильства;

корекція агресивної поведінки кривдника.

Суб'єкти, що проводять заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, можуть залучати до виконання цієї програми підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, фізичних осіб - підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства.

Кривдника може бути направлено на проходження цієї програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством за рішенням суду.

Також кривдник може брати участь у цій програмі за власною ініціативою.

Заходи з організації та забезпечення проходження цієї програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини 1 статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

У разі неприбуття кривдника для проходження цієї програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

У цій програмі може взяти участь особа, яка належить до групи ризику щодо вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

Фінансування Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Програма діє протягом 2025-2030 років.

VI. Методичні засади.

1. Програму розроблено відповідно до Типової програми для кривдників, затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 01 жовтня 2018 року № 1434.

2. Методики когнітивної психології спрямовані на досягнення довгострокових позитивних результатів через зміну когніцій, переконань особистості, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

3. Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особистості, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини.

4. Характеристика Програми:

цільова група - кривдники;

кількість діагностичних занять - 4;

кількість індивідуальних занять - 20;

кількість групових занять - 9.

5. Форми роботи та тривалість Програми:

діагностування - тривалість - 6 сесій по 1 год або 3 сесії по 2 год; до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри / лікарі-наркологи (за згодою);

вторинна діагностика за результатами проходження Програми - 2 сесії по 1 год або 1 сесія тривалістю 2 год.;

індивідуальна робота - тривалість - 19 сесій по 1 год (максимум 2 год на тиждень); до індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди - 2 сесії тривалістю по 1 год.;

групова робота - загальна тривалість - 18 сесій по 1 год 30 хв (максимум 3 год на тиждень) із перервою між сесіями - 10 хв; за відсутності можливості проводити довготривалі заняття кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

змішаний варіант роботи - 1 сесія індивідуальної роботи тривалістю 1 год та 1 сесія групової роботи тривалістю 1,5 год (максимум 2,5 год на тиждень);

тривалість індивідуального заняття для кривдника - 1 година;

періодичність - не рідше ніж один раз на тиждень.

6. Фахівці, які реалізують Програму, повинні керуватися такими принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», що полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

дотримання прав та свобод людини в процесі роботи з кривдником;

недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, стану здоров'я, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними;

компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи в межах проведення Програми з урахуванням індивідуальних особливостей кривдника та стану його/її здоров'я.

7. Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України

8. Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», статті 21-7 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

9. Кривдника може бути направлено на проходження Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

Також кривдник може брати участь у Програмі за власною ініціативою на добровільній основі.

10. Не допускається проходження корекційної програми особою, яка перебуває під дією психоактивних речовин.

11. Якщо особа, яку направлено на проходження Програми, змінює місце проживання, інформація про неї передається до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та структурних підрозділів державних адміністрацій та виконавчих органів місцевих рад, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

12. У разі неприбуття кривдника для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

13. Програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр) та пройшли відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять Програму на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

VII. Положення програми

1. Проходження Програми розпочинається діагностуванням кривдника.

2. В основу Програми покладено загальні принципи психологічної корекції та соціальної реабілітації, що полягають у поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків:

2.1. діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження Програми;

2.2. мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах цієї Типової програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

2.3. корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.

3. Програма передбачає застосування інтерактивних форм і методів роботи з метою засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

4. Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками ненасильницького спілкування, ефективної комунікації тощо.

5. Проходження Програми для мешканців Вишневої міської територіальної громади здійснюється безоплатно.

VIII. Тематичний план програми

1. Розподіл часу за блоками і темами здійснюється відповідно до додатку 1 до цієї Програми.

2. Схема роботи із кривдником відповідно до додатку 2 до цієї Програми визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров'я, статі кривдника.

3. Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота.

4. Після завершення індивідуальної та/або групової роботи проводиться вторинна діагностика за результатами проходження цієї Програми.

5. Очікувані результати проходження цієї Програми:

5.1. знання:

понять «наси́льство», «домашнє наси́льство» та «наси́льство за ознакою статі»;

наслідків домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;

відповідальності за вчинення домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;

ознак насильства, агресії, жорстокого поводження;

чинників формування агресивної поведінки;

причин виникнення та шляхів запобігання конфліктам;

методів аналізу конфліктних ситуацій;

способів розв'язання конфліктів та визначення власної ролі в їх розв'язанні;

впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на міжособистісні стосунки;

5.2. навички:

визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію та прояви гніву, шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами;

задовольняти власні потреби в асертивний спосіб;

аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства;

будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння та взаємоповаги;

визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом.

IX. Фінансове забезпечення

Фінансування Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів бюджету Вишневої міської територіальної громади, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

X. Координація та контроль за ходом виконання програми

Функції з координації заходів Програми покладаються на Службу справах сім'ї Вишневої міської ради.

Виконання Програми покладається на Управління праці та соціального захисту населення Вишневої міської ради, Комунальну установу

«Вишнівський центр реабілітації та допомоги учасникам бойових дій», Центр надання соціальних послуг Вишневої міської ради.

Контроль за виконанням Програми покладається на виконавчий комітет Вишневої міської ради.

Міський голова

Ілля ДІКОВ

РОЗПОДІЛ ЧАСУ
за модулями і темами

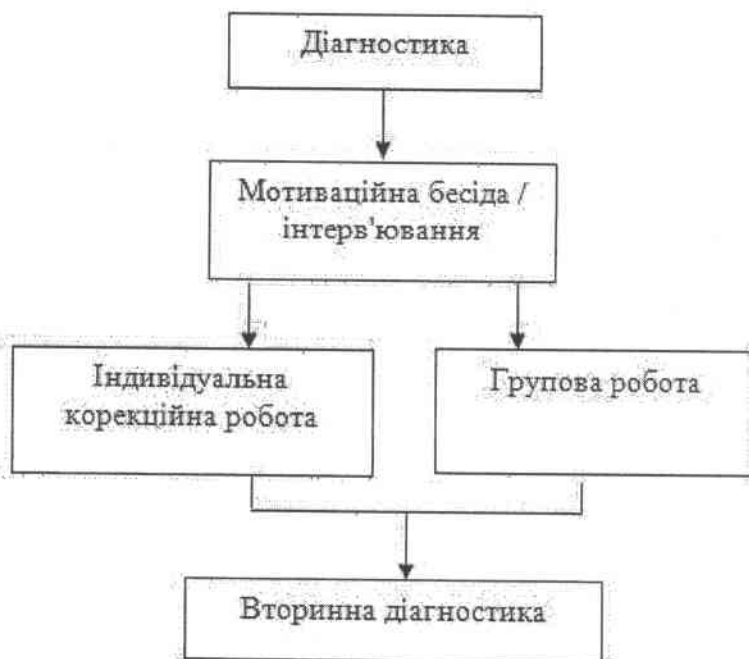
№	Назва блоку, теми	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
1	2	3	4
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану кривдника	6 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи. Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження кривдника	2 год	
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
Частина 3	Проективні методики, рекомендовані для роботи з кривдниками	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди/інтерв'ювання з кривдником	2 год	
	Перший етап мотиваційної бесіди / інтерв'ювання	1 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди / інтерв'ювання	1 год	
Блок 3	Зміст індивідуальної корекційної роботи з кривдником	19 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки. Психоедукація щодо психологічних засад корекційної роботи. Дослідження індивідуальних чинників (історія дитинства, індивідуальний досвід, сформовані деструктивні переконання тощо) патернів насильницької поведінки (одне заняття)	1 год	
Тема 2	Емоційна рівновага. Розвиток емоційного інтелекту. Усвідомлення власних емоцій і почуттів (два заняття)	2 год	

Тема 3	Усвідомлення почуттів. Когнітивна робота. Мотиви поведінки. Усвідомлення взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки. Робота з деструктивними переконаннями (два заняття)	2 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією. Ціннісна сфера особистості кривдника (одне заняття)	1 год	
Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції. Поведінкова робота. Аналіз дисфункційної поведінки (два заняття)	2 год	
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування. Моделювання адаптивної поведінки. Формування здатності задоволення потреб в асертивний спосіб (два заняття)	2 год	
Тема 7	Подолання страхів. Формування навичок аналізу автоматичних думок (одне заняття)	1 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення. Формування навичок самоконтролю емоційних проявів (два заняття)	2 год	
Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів. Формування навичок аналізу соціальної ситуації. Усвідомлення власних кордонів та кордонів інших людей (одне заняття)	1 год	
Тема 10	Партнерська взаємодія. Моделювання взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки (одне заняття)	1 год	
Тема 11	Розвиток навичок спілкування. Формування навичок конструктивного спілкування (одне заняття)	1 год	
Тема 12	Усвідомлення системи моральних цінностей. Формування навичок ефективної комунікації (одне заняття)	1 год	
Тема 13	Профілактика булінгу, домагань в колективі (два заняття)	2 год	
Блок 4	Зміст групової роботи з кривдниками		27 год
Тема 1	Вступ до Програми для кривдників. Знайомство. Формування правил роботи групи (одне заняття)		3 год

Тема 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивної поведінки (одне заняття)		3 год
Тема 3	Механізми формування агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год
Тема 4	Сутність понять «наси́льство», «наси́льство за ознакою статі» та «домашнє наси́льство». Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		3 год
Тема 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії. Формування навичок самоконтролю агресивних патернів поведінки. Планування та реалізація поведінкових патернів адаптивних переконань (одне заняття)		3 год
Тема 6	Ефективна комунікація (два заняття)		6 год
Тема 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів. Консультаційні заходи щодо підвищення мотиваційного потенціалу (одне заняття)		3 год
Тема 8	Підведення підсумків участі у Програмі для кривдників. Опитування або тестування з метою оцінювання знань та навичок (одне заняття)		3 год
Блок 5	Вторинна діагностика за результатами проходження Програми. Складання плану запобігання рецидиву насильницької поведінки	2 год	
Підсумок		29 год	27 год

СХЕМИ РОБОТИ

**з особою (кривдником) в межах Програм для кривдників
на території Вишневої міської територіальної громади
на 2025 -2030 роки**

Варіант 1**Варіант 2****Варіант 3**